

г. Христки издаде и пжрвжтж си граматикж въ 1836 год. Той въ нея имаше и членоветѣ, които употреби въ преводитѣ си до 1845 год., кога издаде истжтж граматикж втори пжтъ. Въ това второ издание г. Христки изфжрли членоветѣ, и като въ предисловието*) си сплети вѣнецъ самъ за себе си, за преводитѣ и за истжтж граматикж, продължава да приказва за членоветѣ да ги оставятъ, като непотребни и безобразни, на простийатъ народъ, и това да сторятъ и съ другитѣ разни гнусоти, сирѣчь съ ж, ѝж и проч., що сж въ тия времена(!) отъ небитие произведени да огнушаватъ гладкото и сладкото (чие?) писание и пр. и пр. — По долу (на стр. 3) г. Христки втори пжтъ нападва на членоветѣ, признава, чи тѣ правятъ произношението опредѣлително, но на мѣстото имъ совѣтува да употребявами мѣстоимението и да говоримъ не: „зими перото,“ но — „земи това перо“ — което однакожъ мѣстоимение „това“ не намѣрувами въ граматикжтж му. — Горѣ рекохме, чи человѣцитѣ отъ природжтж¹⁾ сж стремятъ въ краткитѣ изречения. — Да речемъ: „перото“ — е по-лесно и гладко отъ да речемъ: „това перо“.

Се това пише г. Христки, защото, както казахме, ся на-систи отъ печатнийатъ приправлений²⁾ отъ руситѣ языкъ. Доволенъ съ това знание, той не разсжди за добро да пригледа откритията, що потомцитѣ на иститѣ преправители на старобжлгарското наречие, руситѣ, въ нашитѣ дни сторихж. Ако той и другитѣ наши писатели по Бжлгариятж диряхж новитѣ открития, увѣрени сми, чи не щяхж сега да проповѣдоватъ друго, освѣнъ оригиналнжтж бжлгарщинж, която живѣе въ устата имъ.

Здравиятъ умъ показва, чи само народъятъ има власть да примѣнява³⁾ наречието си, писателитѣ требува по него да вжрвятъ; ако правятъ свои видумки,⁴⁾ ставатъ смѣшни на другитѣ родове. Както италиянцитѣ, французитѣ и другитѣ народи, така и бжлгаретѣ внесохж въ говорнийатъ языкъ, за облекчение, членоветѣ. Никой нѣма право да имъ ги отнеме.

Г. Христки совѣтува из мѣстото имъ да употребявами мѣстоимението: „той, тоя, тое.“ — Многогодишното чтение

*) Любопитнитѣ нека прочетатъ това негово ареопагическо предисловие, писано пристрастно безъ сякж критикж. Б. А.

¹⁾ По природа. ²⁾ Преобразенъ. ³⁾ Приспособява. ⁴⁾ Ако измислятъ свои форми.